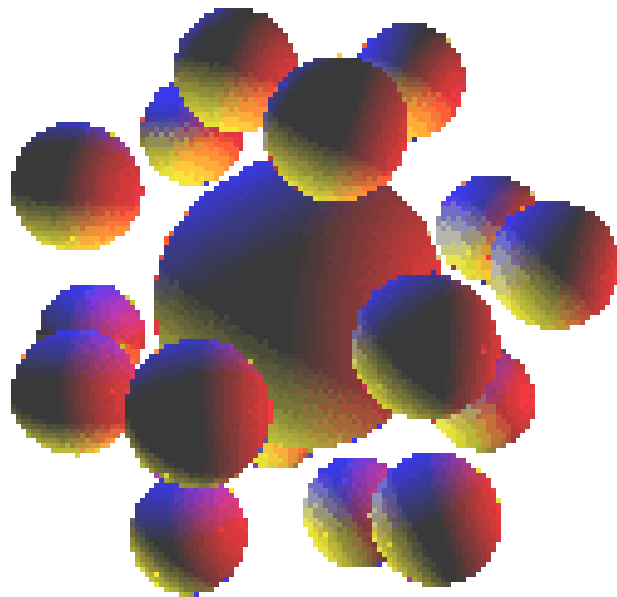

**ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА
„ПЕТКО РАЧЕВ СЛАВЕЙКОВ“ – ГР. ПЛЕВЕН**

Връзка и взаимодействие на образователните институции за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

e-mail: info-1500151@edu.mon.bg

www.csop-pleven.eu

ПРИБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ

- Процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.
- Отговорност за изграждането на ефективни приобщаващи образователни системи на всички заети в предучилищното и училищното образование.
- Стратегическа роля на учителят в търсене, откриване и прилагане на нови технологии и образователни подходи в преподаването и общуването, като средство за подобряване на образователните възможности всички учащи.
- Гарант за подобряване постиженията, резултатите и продуктите на цялата образователна система, като ефективно насърчават всички заинтересовани страни да променят своите нагласи и схващания, знания, разбиращения, умения и поведение в съответствие с целите и принципите на приобщаващата образователна система.

Центърът за специална образователна подкрепа е иновативна образователна институция за подпомагане на обучението, възпитанието и социалното включване на децата и учениците със специални образователни потребности по чл.38 от ЗПУО, насочени по чл.195 от ЗПУО за обучение в организирани изнесени паралелки и групи в център за специална образователна подкрепа.

Предоставянето на допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето и ученика чрез съчетаване на педагогически, терапевтични и рехабилитационни дейности спомага за самостоятелност и независимост, сензомоторна стимулация и интеграция, изграждане на двигателни навици за преодоляване на бариери, съобразени с емоционалните, социалните и познавателните потребности.

Центровете за специална образователна подкрепа функционират във връзка и взаимодействие с образователни институции в системата на предучилищното и училищното образование, със специализирани институции за деца, със социални услуги в общността, с лечебни заведения и интегрирани здравно-социални услуги и с родителите.

- **Оценката** на индивидуалните потребности на детето и ученика с обучителни затруднения или увреждания в системата на предучилищното и училищното образование и определянето на ефективни подкрепящи образователни интервенции са гаранция за общата визия, отговорност и задължение на институциите от образованието, социалния сектор и здравеопазването за успешното приобщаване и социално включване, в подкрепа на личностното развитие на всяко дете и ученик.
- **Сътрудничеството и взаимодействието** между всички участници в процеса на приобщаващото образование е нова образователна политика, която споделяме с цялата отговорност за зачитане на предимствата на всяка институция, стремеж за постигане на добра информираност и координация, относно образователната и терапевтичната подкрепа и социалните услуги, които ползва детето.
- **Връзката и взаимодействието** между всички участници в процеса на приобщаващото образование е нова образователна политика, която ние, центровете за специална образователна подкрепа, споделяме и зачитаме предимствата на всяка една институция.

РОЛЯТА НА СПЕЦИАЛНИЯ ПЕДАГОГ В РАННОТО ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦАТА СЪС СОП

- Темповете на нервно-психично и физическо развитие на индивида са най-бързи в началния етап на живота;
- Времето на специално педагогическо въздействие е особено важно, за да не се пропусне шанса на детето за придобиване на знания и умения в най-сензитивния период;
- Ако моментите или етапите на максимална готовност не се използват за обучаване в съответните умения, за детето може да бъде по-трудно да ги усвои в по-късен етап;
- Оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, съгласно заповед на директора;
- Оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, може да се извършва и по всяко друго време през учебната година, ако се установи необходимост от такава оценка, като продължителността на оценяването е най-малко 14 дни и се извършва в срок до 3 месеца от установяването на потребността.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

- **Краткосрочна** е подкрепата, която въз основа на оценката на индивидуалните потребности на детето или ученика се предоставя за определено време в процеса на предучилищното и училищното образование, като за деца или ученици със специални образователни потребности обхваща период от минимум една учебна година до максимум края на съответния етап от степента на образование – включването им в групи за терапевтични и рехабилитационни дейности в ЦСОП /чл.82 , ал.3 от Наредба за ПО/;
- **Дългосрочна** е подкрепата, която въз основа на оценката на индивидуалните потребности на детето или ученика обхваща повече от един етап от степента на образование, повече от една степен на образование или е за целия период на обучение на детето или ученика в детската градина или училището.

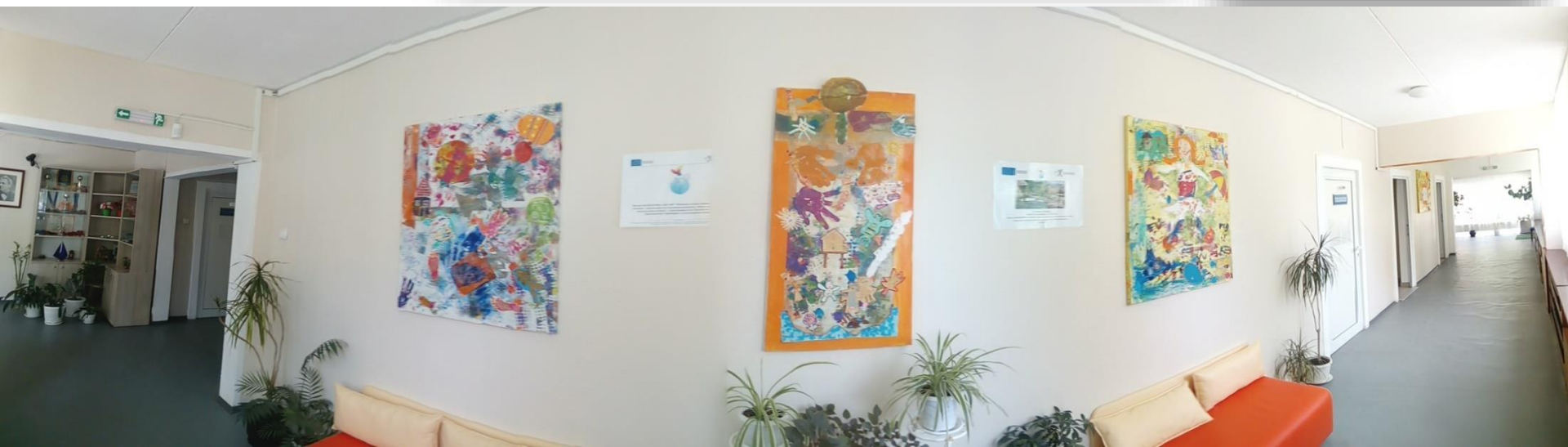
За всяко дете или ученик със СОП се изготвя и разработва:

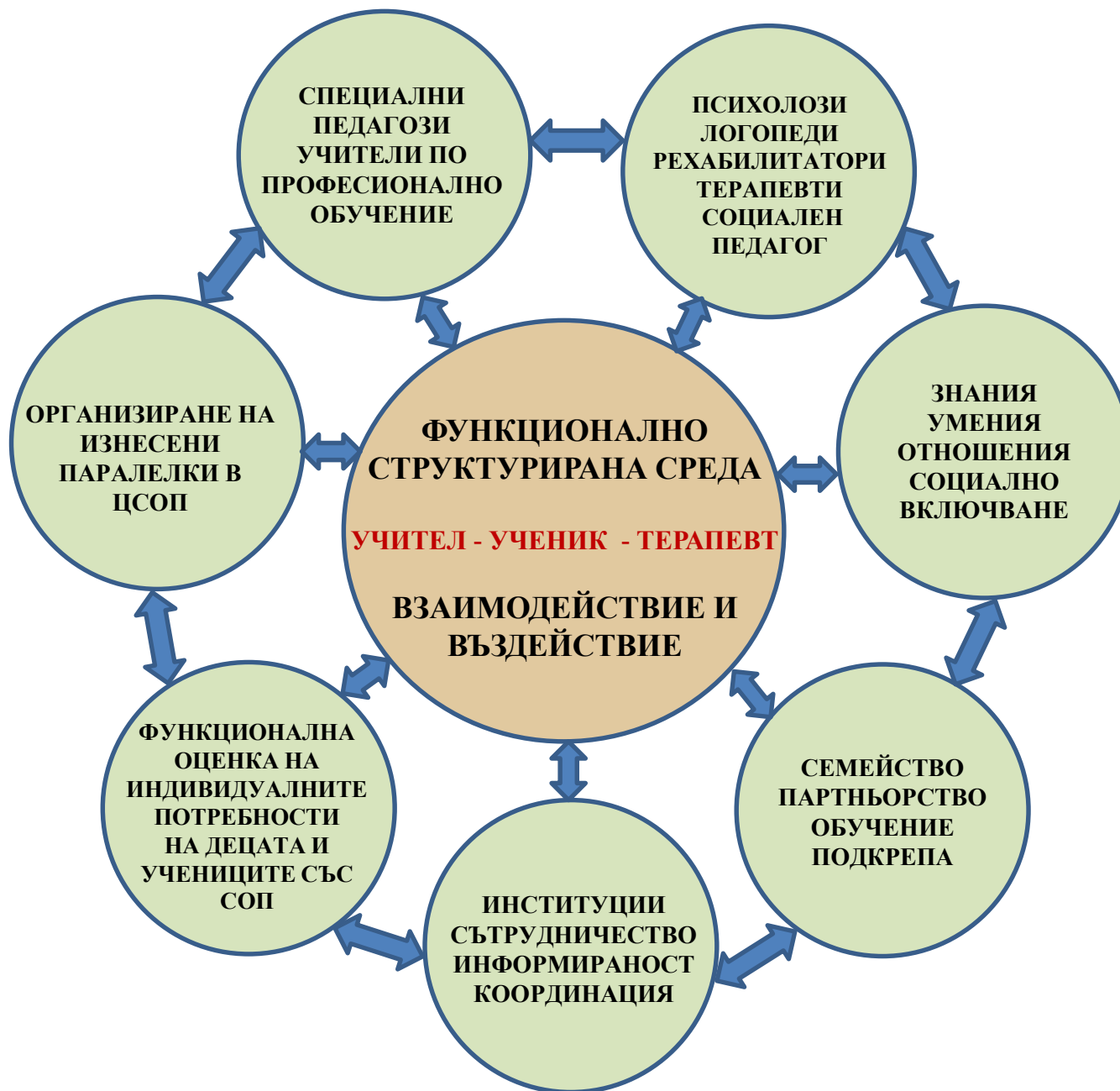
- ✓ карта за оценка на индивидуалните потребности;
- ✓ план за подкрепа;
- ✓ индивидуален учебен план;
- ✓ индивидуални учебни програми по отделните учебни предмети;
- ✓ индивидуални програми за терапия и рехабилитация.

ДОСТЪПНА И ПОДКРЕПЯЩА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

ДОСТЪПНА И ПОДКРЕПЯЩА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

За осъществяването на диагностична, корекционна, рехабилитационна и терапевтична работа в центъра за специална образователна подкрепа със заповед на директора се създава **КООРДИНИРАЩ ЕКИП ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ**.

Със заповедта на директора се определя координатор на екипа - заместник-директор, учител или друг педагогически специалист от центъра.

Съставът на координиращия екип за личностно развитие в ЦСОП:

1. Координатор;
2. Председателстващ заседанията на координиращия екип;
3. Членове:
 1. Психолози;
 2. Логопеди;
 3. Рехабилитатор/кинезитерапевт;
 4. Артерапевт;
 5. Социален педагог/социален работник;
 6. Специални педагози;
 7. Ръководител на съответната група/паралелка;
 8. Родител/настойник, представител на детето ученика или лицето, което полага грижи за детето ученика.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

Оценка на индивидуалните потребности на детето и ученика за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие

Картата за оценка на индивидуалните потребности на детето/ученика

Информация за детето/ученика

- I. Оценка на функционирането на детето или ученика;
- II. Идентифицирани силни страни и затруднения;
- III. Становище за необходимата подкрепа и ресурси, включително видовете специалисти;
- IV. Препоръка за достъп до местните ресурси.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се реализира чрез
ПЛАН ЗА ПОДКРЕПА ЗА ДЕТЕ ИЛИ УЧЕНИК
от детска градина, училище или професионална гимназия, изготвен или допълнен от координиращия
екип в центъра и утвърден от директора на ЦСОП
(чл. 187, ал. 2 ЗПУО)

Планът за подкрепа на дете ученик със СОП включва:

1. целите, задачите и конкретните дейности за специална образователна и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
2. описание на възможностите, силните страни и потенциала на детето или ученика за включване и участие в образователния процес и в дейността на институцията;
3. определяне на вида и формата на обучение;
4. определяне на вида на допълнителната подкрепа и на конкретния срок за предоставянето и;
5. определяне на конкретни образователни цели и очаквани резултати от обучението на детето или ученика;
6. определяне на начини за оценяване на напредъка на детето или ученика;
7. определяне на специални педагогически, терапевтични и други методи и средства за постигане на целите;
8. определяне на честотата на осъществяване на дейностите за допълнителна подкрепа;
9. описание на екипната работа с детето или ученика, на ролята и отговорностите на педагогическите специалисти и на родителя, представителя на детето или лицето,
което полага грижи за детето, при предоставянето на допълнителната подкрепа;
10. описание на необходимите ресурси за допълнителната подкрепа и за ефективен преход между институциите или между отделните етапи и степени на образование и на
координацията на работата с децата и учениците, които получават допълнителна подкрепа за личностно развитие;
11. определяне на часовете за ресурсно подпомагане - за дете или ученик със специални образователни потребности.

ИНДИВИДУАЛЕН УЧЕБЕН ПЛАН

- Индивидуален учебен план се разработва за обучение на всеки ученик със специални образователни потребности в определен клас въз основа на съответния училищен учебен план, съгласно плана за подкрепа.
- В пояснителни бележки към индивидуалния учебен план се определят:
 1. място за провеждане на обучението – в училище, в център за подкрепа за личностно развитие, в домашни или в болнични условия;
 2. календарен график на обучението по дати и часове;
 3. специфичните методи на обучение, включително формите и методите за проверка и оценка, когато има такива специфики.
- Индивидуалният учебен план при индивидуална форма на обучение се разработва по реда на държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование, а индивидуалният учебен план в случаите по чл. 20, ал. 2, т. 2 и 3 от Наредба №4/30.11.2015 г. за учебен план – по реда на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.
- Индивидуалният учебен план се обсъжда и приема от педагогическия съвет и се утвърждава от директора на училището.

ИНДИВИДУАЛНА УЧЕБНА ПРОГРАМА

За обучението по всеки учебен предмет от индивидуалния учебен план на ученик с умствена изостаналост и множество увреждания в случаите, когато ученикът е насочен за обучение в център за специална образователна подкрепа по реда на чл. 195, ал. 4 ЗПУО, екипът за подкрепа за личностно развитие на ученика в училището, в което ученикът е записан, разработва въз основа на оценката на индивидуалните му потребности индивидуални учебни програми в сътрудничество с педагогическите специалисти, които го обучават в центъра за специална образователна подкрепа. Индивидуалните учебни програми се утвърждават от директора на училището.

Всяка индивидуална учебна програма съдържа:

1. кратко представяне на учебната програма;
2. очаквани резултати от обучението по учебния предмет в края на класа за постигане на компетентностите - знания, умения и отношения, в съответствие с индивидуалните потребности и възможности на ученика;
3. учебно съдържание (теми, компетентности като очаквани резултати от обучението, нови понятия);
4. препоръчително процентно разпределение на задължителните учебни часове за годината;
5. специфични методи и форми за оценяване на постиженията на учениците;
6. дейности за придобиване на ключови компетентности, както и за развитие на социални и полезни умения за самостоятелен и независим живот.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

- Допълнителна подкрепа за личностно развитие за терапевтична и рехабилитационна работа се предоставя на деца и ученици със специални образователни потребности след оценка и по предложение на екипа за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика в детската градина или училището;
- Екипът за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика работи съвместно с координиращия екип в центъра;
- Допълнителна подкрепа за личностно развитие за терапевтична и рехабилитационна работа се предоставя на деца и ученици със специални образователни потребности от учители – специални педагози, психолози, логопеди, терапевти, рехабилитатори и от други специалисти при необходимост съгласно плана за подкрепа по индивидуални програми за терапия и рехабилитация;
- Индивидуалните и груповите терапевтични и рехабилитационни занятия и дейности на деца и ученици в центъра за специална образователна подкрепа се определят въз основа на оценката на координиращия екип и се планират в плана за подкрепа;
- Индивидуалните терапевтични и рехабилитационни занятия на деца и ученици със СОП се определят въз основа на оценката на ЕПЛР и се планират в плана за подкрепа.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ ПСИХО-СОЦИАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЯ

КЛАСНА СТАЯ МОНТЕСОРИ СРЕДА

ПСИХО-СОЦИАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЯ

Психо-социалната рехабилитация се предоставя на отделно дете или ученик въз основа на оценката на индивидуалните му потребности. Дейностите за психо-социална рехабилитация, както и тяхната продължителност се предоставят и изпълняват съгласно плана за подкрепа индивидуално или групово на детето или ученика.

Терапевтични сесии за психо-социална рехабилитация се провеждат в кабинета на психолога, класна стая Монтесори среда, Тъмна сензорна стая или съвместно със учителя в учебния час по предмета за постигане на целите - развиване на когнитивни, комуникативни и социални умения, подобряване на поведенческото и емоционалното функциониране, развиване на самостоятелност за социално включване, в зависимост от:

1. За ученици с нарушения от аутистичния спектър и синдром на Даун:

- развиване на когнитивни умения;
- развиване на комуникативни умения;
- развиване на социални умения;
- подобряване на поведенческото и емоционалното функциониране.

2. За ученици с ДЦП и множество увреждания:

- развиване на когнитивни умения;
- развиване на комуникативни умения;
- развиване на социални умения;
- подобряване на поведенческото и емоционалното функциониране.

3. За ученици с хиперактивност и дефицит на вниманието:

- развиване на когнитивни умения;
- развиване на комуникативни умения;
- развиване на социални умения;
- подобряване на поведенческото и емоционалното функциониране.

4. В зависимост от интелектуалното и поведенческото функциониране на учениците, част от терапевтичната дейност се осъществява групово (с 3-6 ученици):

- тренинги за развиване на комуникативни и социални умения;
- здравословен начин на живот: тийнейджърство – промени и посрещане на промените, справяне с проблемите на възрастта; приятели – подобряване на взаимоотношенията;
- тренинги за изграждане на самоконтрол и увереност;
- практически умения за релаксация;
- управление на поведението.

5. Консултиране на родителите:

- емоционалното и физическото състояние на детето; промени в поведението; обсъждане на възможни решения за възникнал проблем; обмяна на мнения;
- обсъждане с родителите на здравословното състояние, дневния режим, поведението и затрудненията на децата.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

РЕХАБИЛИТАЦИЯ НА КОМУНИКАТИВНИТЕ НАРУШЕНИЯ

РЕХАБИЛИТАЦИЯТА НА КОМУНИКАТИВНИТЕ НАРУШЕНИЯ

ЛОГОПЕД се осигурява на дете или ученик с идентифицирани потребности от логопедична рехабилитационна работа и терапия въз основа на оценката на индивидуалните му потребности. Дейностите за рехабилитация на комуникативните нарушения и продължителността им се определят в плана за подкрепа на детето или ученика. Рехабилитацията на комуникативните нарушения се осъществява в логопедични кабинети в центъра, осигурен със специални технически и дидактически средства, методики и материали. Според логопедичното изследване учениците са разпределени в три основни групи спрямо **нивото на Езиково-говорно и комуникативно развитие:**

1. I-во ниво на Езиково-говорно и комуникативно развитие:

- *с пълна липса на реч и затруднения в комуникацията и с ограничения в разбирането, затруднения в изразяването, в усвояване на умения и знания за себе си и околната действителност*

2. II-ро ниво на Езиково-говорно и комуникативно развитие:

- *с частично развита активна реч и комуникативни нарушения, с ограничения в разбирането, затруднения в изразяването и в усвояване на умения и знания за себе си и околната действителност и с начални комуникативни умения*

3. III-то ниво на Езиково-говорно и комуникативно развитие:

- *с формирана в различна степен активна свързана реч, със затруднения в артикулацията и комуникацията*

4. Включени дейността по рехабилитация на комуникативните нарушения и логопедичната работа:

- **Занимания по Логоритмика** (индивидуални и групови) за развиване на музикален слух, слухово внимание, ритмика, динамика, опознаване и умение за работа с детски музикални инструменти, двигателни импровизации по текста на песни с цел провокиране поява на активна реч или развитие на вече формираната.

- **Музикотерапия** - слушане музика от различни жанрове, детски песни за подобряване разбирането, концентрацията, слухово внимание, за стимулиране на комуникацията и насърчаване напредъка в речевото развитие и за предизвикване на радост, положителни емоции и спокойствие, за стимулиране на двигателни импровизации, усвояване знания и умения;

- **Приказкотерапия** – възприемане на приказки, за развиване на диалогична и монологична реч (разговор за добрите и лошите постъпки на героите, заучаване диалози между тях, рисуване и оцветяване на любими герои);

- За учениците от **I-во и II-ро ниво на Езиково-говорно и комуникативно развитие** се прилага индивидуална работа с помагачи технологии за управление на компютър с поглед. Заниманията с помагащите технологии включват образователни игри за насочване на внимание, формиране умения за общуване, опознаване на видове животни – визуално и гласово в средата в която живеят, насекоми, игри за съотнасяне, откриване на еднаквост, символни картинки с изображения за изразяване на желания, чувства, за писане на думи, за съставяне на изречения, чрез символни картинки с поглед.

5. Съвместна терапевтична работа на логопеда с други специалисти:

- съвместно с рехабилитатор провеждане на терапевтична сесия за рехабилитация на физическите увреждания;
- съвместно със учител-специален педагог за провеждане на учебен час на паралелката в класна стая Монтесори среда чрез практическа работа с различни материали;
- съвместно със учител ЦДО за провеждане на занимания по интереси с групата на познавателна дейност чрез свободни игри;
- съвместно с другите специалисти подпомагане на учениците в сензорно базирани дейности – сензорни кръгчета за подготовка за учене.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

РЕХАБИЛИТАЦИЯ НА ФИЗИЧЕСКИТЕ УВРЕЖДАНИЯ

РЕХАБИЛИТАТОР/КИНЕЗИТЕРАПЕВТ: се осигурява на дете или ученик с физически увреждания (увреждания на опорно-двигателния апарат) може да се предоставя рехабилитация и кинезитерапия по време на часовете по физическо възпитание и спорт от рехабилитатор и/или кинезитерапевт или да им се осигурява лечебна физкултура (ЛФК). Дейностите за рехабилитация при физически увреждания и продължителността им се определят в плана за подкрепа на детето или ученика.

В началото на учебната година рехабилитаторът като член на координирания екип за личностно развитие, извършва функционална оценка на индивидуалните потребности на всички деца ученици със СОП и множество увреждания за обучение на индивидуален учебен план за допълнителна подкрепа за личностно развитие в ЦСОП. Функционална оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика е съобразена с индивидуалните двигателни възможности и физически увреждания:

- мускулен тонус, мускулна сила, обем на движения в ставите;
- баланс и равновесие;
- развитие и координация на глобалните моторни умения;
- развитие на фина моторика, манипулативност, сръчност;
- моторно планиране;
- сетивност, сензорен процес;
- способност за следване на указания;
- дейности от ежедневиия живот, игрови умения, интереси, предпочитания.

Индивидуална работа/ПЪРВА ГРУПА/ - дете или ученик с тежки физически увреждания, които възпрепятстват волевия контрол на движенията и са с ограничение в повечето области на моторното функциониране. Придвигват се чрез инвалидна количка, управлявана от придружител/възрастен. Това са деца с детска церебрална парализа и множество увреждания.

Теми и дейности на индивидуални терапии и сесии/ПЪРВА ГРУПА/:

- аналитична кинезитерапия – пасивни и активно-асистирани упражнения от правилно избрано изходно положение в ставите на горни и долни крайници както и движения в туловището които целят раздвижване на засегнатите крайници както и подобряване обема на движение;
- упражнения за разтягане на мускулите с цел нормализиране на повишения тонус и увеличаване пасивния обем на движение;
- позиционно лечение – трениране на лег, тилен лег, седеж, стоеж за подобряване, стабилизиране и коригиране на позата и регулиране на мускулния тонус;
- обучение в ходене с цел трениране локомоторните способности;
- подпомогнато каране на велоергометър за подобряване движението в ставите на долните крайници;
- подпомогнато скачане върху трамплин/топка с цел вестибуларна стимулация;
- ходене по електрическа пътека с цел трениране локомоторните способности.

Индивидуална работа/ ВТОРА ГРУПА / - дете или ученик с двигателни проблеми, които изпитват трудности при разбирането и извършването на двигателни задачи и упражнения. Физическите им увреждания се отличават с нарушена фина и груба моторика, нестабилна походка, проблеми с координацията и равновесието, нарушена сензорна интеграция на движенията. Това са деца с умерена умствена изостаналост, хиперактивност, синдром на Даун, деца от аутистичен спекър.

Теми и дейности на индивидуални терапии и сесии /ВТОРА ГРУПА/:

- захващане, задържане, поставяне, манипулиране с предмет с цел формиране на видове захвати;
- двигателни задачи включващи качване и слизане по стълби трениращи грубата моторика;
- упражняване на видове ходене – ходене върху стъпки, ходене с прескачане на препятствия, странично ходене, ходене по мека повърхност, ходене по неравен терен, ходене под наклон, ходене по стълби, ходене със заобикаляне на препятствия за упражняване на координация и стабилизиране на походката;
- упражнения за клякане и изправяне стимулиращи груба моторика и движения в долни крайници;
- подобряване ориентирането в пространството чрез игри за развитие на представи за близко/далече, горе/долу, ляво/дясно;

- скачане върху швейцарска топка и упражнения върху нея за трениране на баланс и равновесие;
- скачане върху трамплин (батут) за трениране на вестибуларния апарат и подобряване на мускулен тонус, издръжливост, координация;
- упражнения за достигане и захващане на предмети – за координацията око-ръка, стимулиране движенията в горен крайник;
- хвърлянето на предмети в цел/кош стимулиращи движенията в раменен пояс и горен крайник;
- люлеене в люлка което стимулира чувството за движение, усещането за баланс и подобрява функцията на вестибуларния апарат;
- игра с топка включваща търкаляне, хвърляне, хващане, ритане, тупане като се използват различни по тежест и големина топки с цел стимулиране груба моторика, координация око-ръка, създаване на игрови умения.

Индивидуална работа /ТРЕТА ГРУПА/ - дете или ученик със сравнително добре развита за възрастта двигателна активност. При тях физическите увреждания са свързани с наличието на плоскостъпие, наднормено тегло, гръбначни изкривявания. Това са деца с лека степен умствена изостаналост, аутистичен спектър и лека форма детска церебрална парализа.

Теми и дейности на индивидуални терапии и сесии/ТРЕТА ГРУПА/:

- извършването на активни двигателни упражнения с цел общо психо-моторно стимулиране;
- резистивни упражнения с гирички, ластиси за увеличаване на мускулната сила;
- аналитични упражнения засилващи слабите мускули с цел въздействие върху определени мускулни групи и регулиране на мускулния тонус;
- упражнения на шведска стена за подобряване на координация и повишаване на активността;
- скачане върху трамплин (батут) за трениране на вестибуларния апарат и подобряване на мускулен тонус, издръжливост, координация;
- дихателна гимнастика с цел контрол върху дихателната мускулатура;
- умение за използване уреди за рехабилитация - каране на велоергометър, ходене/ бягане по електрическа пътека, използване на степер за развитие силата на долните крайници и работата на сърдечносъдовата и дихателна система;
- двигателни задачи включващи прескачане, провиране, катерене, заобикаляне за развитие на груба моторика и моторно планиране;
- двигателни игри със състезателен характер стимулиращи игровите умения и моторното планиране;
- игра с топка, включваща търкаляне, хвърляне, хващане, тупане, ритане като се използват различни по тежест и големина топки с цел стимулиране груба моторика, координация око-ръка, създаване на игрови умения;

Групова работа от 3 до 5 деца и ученици, най-често груповата работа е с деца или ученици от аутистичен спектър, умерена степен на интелектуална недостатъчност, синдром на Даун, лека форма на детска церебрална парализа.

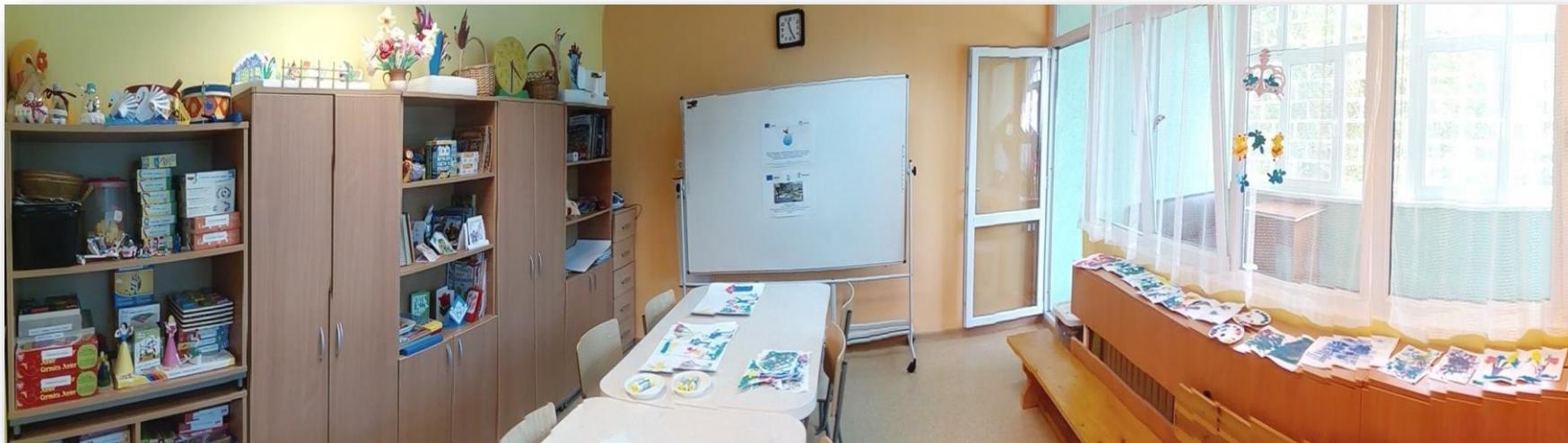
Теми и дейности при групова работа:

- подвижни игри, включващи прескачане, провиране, катерене за развитие на груба моторика и моторно планиране;
- игри със състезателен характер, стимулиращи игровите умения, грубата моторика, координацията;
- упражняване на видове ходене – ходене върху стъпки, ходене с прескачане на препятствия, странично ходене, ходене по мека повърхност, ходене по неравен терен, ходене под наклон, ходене по стълби, ходене със заобикаляне на препятствия за развитие на груба моторика и моторно планиране;
- групови общоразвиващи и корекционни упражнения за изработване на двигателни навици и повишаване на функционалните възможности;
- групово използване на уреди за рехабилитация – каране на велоергометър, ходене/бягане по електрическа пътека, използване на степер за развитие силата на долните крайници и работата на сърдечносъдовата и дихателна система.

Сензорно базирани дейности/сензорно кръгче или сензорна стимулация/ - провеждане на дейности за сензорна стимулация преди започване на сутрешните учебни часове и занимания с цел подготовка на децата учениците за учене и терапии.

Екипна работа на педагогическите специалисти в организирането и провеждането на сензорното кръгче с предварителна подготовка под ръководството на специалистите за провеждането на сензорно кръгче в салона по ЛФК, кабинета за сензорна гимнастика, фойе или на двора, физкултурната площадка. Рехабилитаторът има отговорността да подготвя функционално терена за провеждане на сутрешното занимание. То включва поздрав на групата, изпълняване на общоразвиващи упражнения под музикален ритъм както и изпълнение на двигателни задачи като движение или прескачане с и на модули, провиране, заобикаляне, ходене върху сензорни стъпки, скачане върху топка и др. По този начин учениците получават необходимата сензорна стимулация /вестибуларна, тактилна, проприоцептивна, слухова, зрителна / и се подготвят за предстоящите учебни занятия през деня.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ ПСИХО-СОЦИАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЯ - АРТТЕРАПИЯ

АРТТЕРАПИЯ

Арттерапията е метод на работа, който се използва както с лечебна цел, така и с цел да хармонизира развитието на човека. Поради своята специфика арттерапията има безспорно предимство пред другите форми на психотерапевтична работа, основаващи се основно на вербалната комуникация. При арттерапията се акцентува върху невербалното общуване и това я прави ценна за онези деца, които имат затруднения при речевото общуване, при посттравматични, депресивни състояния и др. В своето естество арттерапията включва разнообразни видове художествени дейности: музика, изобразителна дейност, театрална дейност, танци, поезия и проза. Включват се, както пространствените, така и временните видове изкуства. При този метод на работа се акцентува върху символиката на изобразителния език, чрез който човекът има възможност да отрази своите преживявания и проблемни ситуации. Арттерапията дава възможност да се погледне на проблемите от друга гледна точка и да се намери път към разрешаването им.

АРТТЕРАПЕВТИЧНА ДЕЙНОСТ С ЕЛЕМЕНТИ ОТ АРТТЕРАПИЯТА

1. Индивидуална - за деца и ученици със затруднена вербална комуникация;
2. Групова работа с деца и ученици – от 3 до 6
 - развиване социални умения и отношения;
 - оказването на взаимна подкрепа и подражание между членовете на групата, позволява да се приложи метода - ученици обучават ученици, преодоляване на индивидуалните задръжки и затруднения и формиране на умения за работа в екип;
 - дава възможност за наблюдаване на резултатите, действията и влияние върху членовете на групата;
 - повишава самооценката и води до укрепването на личностното „аз“ и идентичността;
 - развива умение за вземане на решения.

Децата и учениците имат право на избор - инструменти, материалите и техники с които ще работят. Не се изисква наличие на естетическо-художествени умения. Тук не са важни художествените достижения. Важен е работният процес, участието на творческата мисъл, манипулация с различни изобразителни материали стимулиращи мисълта и моториката на ръката.

ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ:

1. Музика /музикотерапия/ - музикалната терапия може да включва някои от следните музикални дейности:

2. Танци

Танцовата терапия е особено подходяща за деца от аутистичния спектър за деца със смущения в двигателния апарат, с поведенчески проблеми. Намалява се психическото напрежение, изразяват се чувства, мисли и отношения чрез ритмични упражнения.

3. Свирене на детски музикални инструменти

Детските инструменти обогатяват художествено-естетическите представи на децата, задълбочават възприятията им и усета за музикално-изразни средства (мелодия, метроритъм, темпо).

4. Пеене, пригласяне, тананикане

Не е задължително детето да може да се пее. Песента се съчетава и с танцуването, защото ритмичните движения на тялото хармонично я допълват – индивидуално или групово чрез звук и движение неспринудено се стимулира позитивна емоционалност и общуване.

Цели на музикотерапията:

1. стимулиране на комуникацията;
2. насърчаване на социализацията и себеизразяването;
3. развиване на когнитивните умения;
4. насърчаване на физическа рехабилитация.

2. Техники и дейности с изобразителното изкуство:

1. За провокиране на екипност и самоизразяването на творческата мисъл децата и учениците участват не принудено в дейности със съчетани елементи от арттерапията:

- изобразителна дейност с музика и звуци;
- изобразителна дейност с движения и танци.

2. За намаляване на тревожност, повишаване на емоционалното настроение подходящи теми за рисуване са:

- „Цветове на моето настроение“
- „Драсканици“
- „Моят страх“
- „Нарисувай музиката“

3. За формиране комуникативни навици:

- „Моят приятел/приятелка/“ – рисуване
- Изработване на поздравителни картички
- „Животните във вълшебната гора“ – работа с пластилин, природни материали

4. За развитие на социални навици:

- „Колаж“ – колективна работа
- „Моето семейство“ - рисуване

3. Конструирание и технологии

Чрез конструктивно-техническите дейности се изгражда умение за разграничаване на различни материали и инструменти. Развиват се комуникативните умения, мисленето, умение за самостоятелно вземане на решения, намалява се хиперактивността, агресивността и други разстройства на психиката и поведението.

1. Видове конструктивна дейност:

- моделиране – предмети от хартия, картон, природни и подръчни материали, конструктори и др.;
- апликиране – апликация на пейзажи, килимче от цветя и листа и др.;
- изработване на пана от различни природни и текстилни материали;
- комбинирание на обекти от две или повече части – домино;
- колажи;
- работа с глина и пластилин;
- мозайки от цветя, мъниста, цветни камъчета и др.;
- оформяне на интериор с интересни природни форми /клонки, камъни, миди, мъхове и др.;
- работа с конструктори, пъзели за бродирание, пъзели за вграждане, редене на пъзели, работа с дървени сортери, конструирание на 3D фигури от хартия, сортиране по форма и цвят и др.

ЗАНИМАНИЯ ПО ИНТЕРЕСИ В БИБЛИОТЕКА НА ИГРАЧКИТЕ

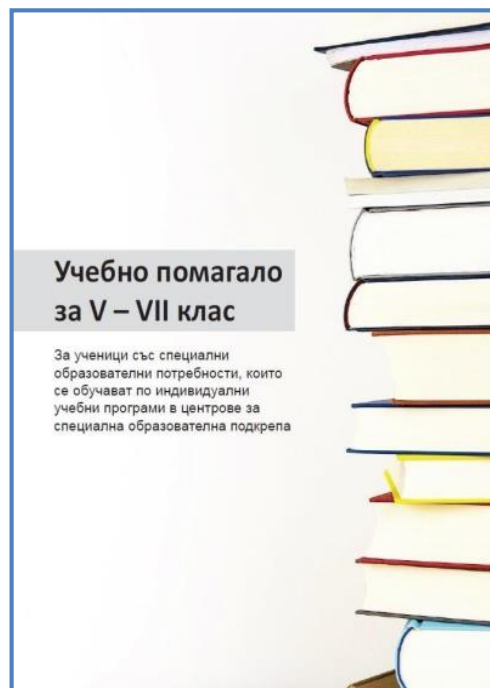
УЧИТЕЛ ПО ЗАНИМАНИЯ ПО ИНТЕРЕСИ: За децата и учениците на целодневна организация на учебния ден в ЦСОП се организират занимания по интереси.

Заниманията по интереси включват:

1. дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство;
2. изяви, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически дейности по проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище;
3. обучение по учебни предмети и модули, както и участие в дейности, чрез които се придобива допълнителна подготовка от учениците, определена в съответствие с чл. 85, ал. 3 ЗПУО.

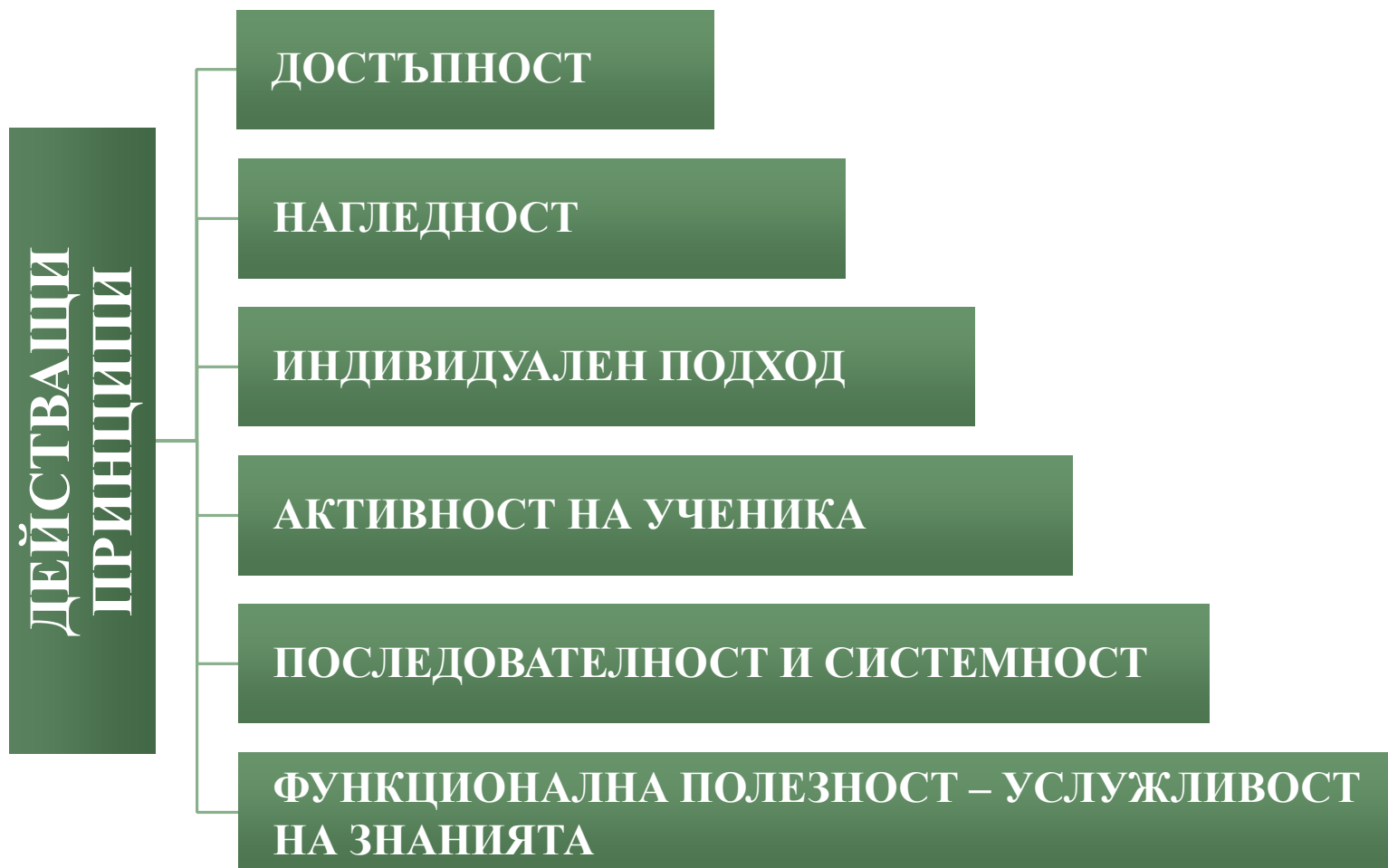
Заниманията по интереси може да се провеждат чрез различни организационни педагогически форми - клуб, състав, ансамбъл, секция, отбор и др.

УЧЕБНИ РЕСУРСИ С МОДЕРЕН ОБУЧИТЕЛЕН ДИЗАЙН

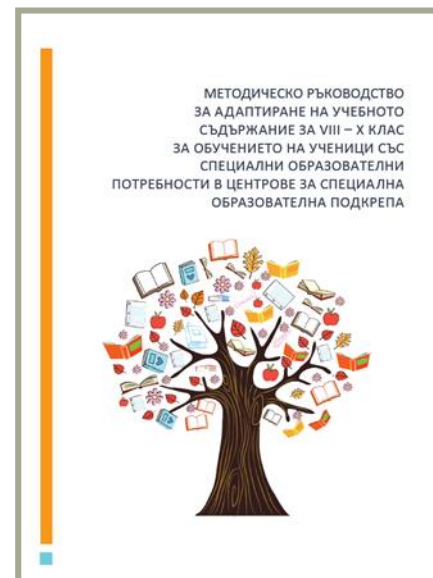
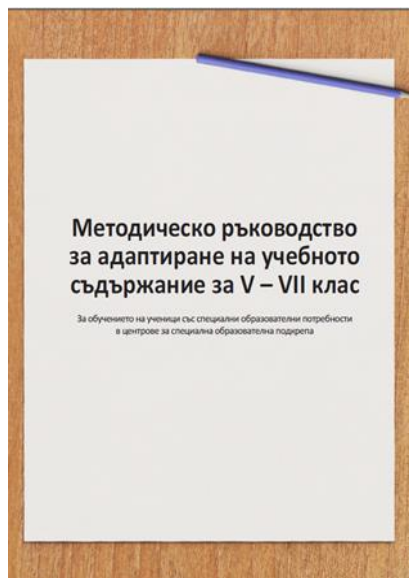
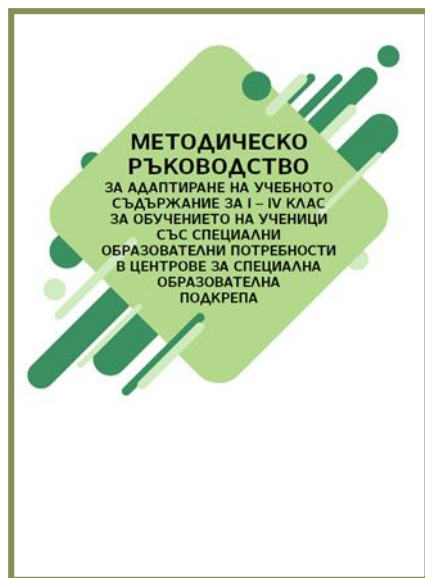

- достъпни ресурси за обучение по учебни предмети от индивидуалния учебен план;
- адаптирани дидактични задачи по учебно съдържание за всички теми/подтеми от съответните учебни програми по дадените учебни предмети;
- интегрирани педагогически технологии;
- междупредметно взаимодействие.

ПРИНЦИПИ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА УЧЕБНИТЕ ПОМАГАЛА

МЕТОДИЧЕСКИ РЕСУРСИ ЗА РАБОТА С УЧЕБНИТЕ ПОМАГАЛА

- планиране и организация на обучението по учебните предмети;
- дидактическа адаптация на учебното съдържание по всяка тема/подтема;
- цели и компетентности, като очаквани резултати от обучението;
- методи и алгоритъм на работата за овладяване на учебното съдържание с анализ на задачите.

„МУЗИКАЛНО РИТМИЧНА ИГРА“

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ И ПОДГОТОВКА ЗА САМОСТОЯТЕЛЕН ЖИВОТ НА УЧЕНИЦИТЕ СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ И МНОЖЕСТВО УВРЕЖДЕНИЯ

Професионалното обучение се осъществява в съвременно оборудвани кабинети, в реална работна среда. Специалностите, които овладяват учениците със СОП от VIII до XII клас са в две направления:

- Професия: „Работник в заведенията за хранене и развлечения“ и специалност „Работник в производството на кулинарни изделия в заведенията за хранене и развлечения“
- Професия: „Работник в производство на облекло“ и специалност: „Производство на облекло“

През годините по различни поводи и инициативи, учениците от центъра се включват в съвместни дейности заедно с техните съученици/ връстници от професионалните гимназии, в които са записани.

След завършване на обучението си учениците са придобили умения, чрез които някои от тях успешно се реализират на пазара на труда.

ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ ПЪРВА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

СПЕЦИАЛНОСТ ПРОИЗВОДСТВО НА ОБЛЕКЛО

ПРОФЕСИЯ РАБОТНИК В ПРОИЗВОДСТВОТО НА ОБЛЕКЛО

СРОК НА ОБУЧЕНИЕ – 5 ГОДИНИ

ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ ПЪРВА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

**СПЕЦИАЛНОСТ РАБОТНИК В ПРОИЗВОДСТВОТО НА КУЛИНАРНИ ИЗДЕЛИЯ В
ЗАВЕДЕНИЯТА ЗА ХРАНЕ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ**

**ПРОФЕСИЯ РАБОТНИК В ЗАВЕДЕНИЯТА ЗА ХРАНЕ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ
СРОК НА ОБУЧЕНИЕ – 5 ГОДИНИ**

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА
„ПЕТКО РАЧЕВ СЛАВЕЙКОВ“ – ГР. ПЛЕВЕН

БЛАГОДАРЯ
ЗА
ВНИМАНИЕТО!